

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 12^{ΗΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1939

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Ὁ κ. Ἀντώνιος Κεραμόπουλλος διὰ καταλλήλου προσφωνήσεως παρέδωκε τὴν προεδρίαν εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ ἔτους 1939 κ. Δημήτριον Σ. Μπαλαῖνον. Οὗτος ἀναλαμβάνων ταύτην, εἶπε τὰ ἑξῆς:

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΝ ΤΗΣ 12^{ΗΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1939

Ἀναλαμβάνων σήμερον ἐπισήμως τὴν προεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας, πρώτιστον καθήκόν μου θεωρῶ νὰ εὐχαριστήσω ἐκ καρδίας ὑμᾶς, φίλοι συνάδελφοι, διὰ τῆς εὐμενοῦς ψήφου τῶν ὁποίων ἀνεβιβάσθην εἰς τὸ ὑψιστον ἀξίωμα τῆς πνευματικῆς τοῦ Ἐθνους ἱεραρχίας.

Ἐχων πλήρη συνείδησιν τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας συνεπάγεται ἡ ὑψίστη αὕτη τιμὴ, δι' ἧς ἐδώσατέ μοι τὴν ἐντολήν νὰ διευθύνω, κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος, τὰς ἐργασίας τοῦ σώματος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἁρμονικῶς συνεργάζονται ἀριστεῖς τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς χώρας, βεβαιωθῆτε ὅτι θὰ καταβάλω πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως φανῶ ἀντάξιός τῆς κλήσεως, ἐκπληρῶν μετ' εὐσυνειδησίας καὶ ζήλου τὰ ἐντεῦθεν ἀπορρέοντα καθήκοντά μου καὶ τηρῶν ἀπαρεγκλίτως τὰ θέσμια καὶ τὰ παραδόσεις τοῦ ἀνωτάτου πνευματικοῦ ἰδρύματος τῆς χώρας.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης διὰ τὴν εὐμενῆ περὶ ἐμοῦ μνείαν τὸν ἐν τῇ προεδρίᾳ προκάτοχόν μου διαπρεπέστατον καθηγητὴν κύριον Ἀντώνιον Κεραμόπουλλον, ὅστις διήθυνεν ὑποδειγματικῶς τὰς ἐργασίας τῆς συγκλήτου καὶ τῆς ὀλομελείας· καὶ οὐ μόνον διὰ τῶν πεφωτισμένων λόγων, προσφωνήσεων, ἀνακρινάσεων καὶ εἰσηγήσεων του προσέφερε πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰ οἰκιακά, οὕτως εἶπεῖν, αὐτῆς ἀσχοληθεῖς, ἐμελέτησε τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ κτιρίου, καὶ τῆς ἐπιπλώσεως καὶ διακοσμήσεώς αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἐξωραϊσμοῦ τοῦ κήπου τῆς Ἀκαδημίας.

Θεωρῶν ματαιοπονίαν τὴν ἐξαγγελίαν προγραμματικῶν δηλώσεων περὶ τῆς προεδρικῆς μου δράσεως, προτιμῶ, ἀντὶ πλήρους ὑποσχέσεων προϋπολογισμοῦ, νὰ ὑποβληθῆ, κατὰ τὴν λήξιν τῆς προεδρικῆς μου θητείας, ἱκανοποιητικὸς ἀπολογισμὸς περὶ τῶν κατ' αὐτὴν πεπραγμένων, ἅτινα δὲν θὰ σκεφθῶ κἂν νὰ ἀποδώσω εἰς ἑμαυτόν, ἐφόσον θὰ ὀφείλωνται εἰς τὴν ἀρμονικὴν συνεργασίαν μετὰ τῆς συγκλήτου καὶ τῆς ὀλομελείας, δι' ὧν, ὡς διὰ διυλιστηρίων, διυλίζεται πᾶσα γνώμη καὶ πρότασις τοῦ προέδρου, κατορθουμένης οὕτω τῆς ἀποφυγῆς ἀσκοπῶν πειραματισμῶν καὶ ἀτομικῶν ἐπιβολῶν, κατ' ἔτος ἐναλλασσοῦσων.

Διὰ τοῦτο ἐπικαλοῦμαι τὴν πεφωτισμένην συνδρομὴν τόσοῦ τοῦ ὄντως ἐξόχου ἐπιστήμονος καὶ ἐξαιρέτου ἄμα ἀνθρώπου, ἀντιπροέδρου καθηγητοῦ κ. Μαρίνου Γερουλάνου, ὅσον καὶ τοῦ προκατόχου μου καθηγητοῦ κ. Ἀντωνίου Κεραμοπούλλου, οὗτινος ἡ πείρα θὰ εἶναι πολύτιμος βοηθός, καὶ τοῦ ἀκαμάτου γενικοῦ γραμματέως καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Οἰκονόμου, ὅστις δικαίως δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ἢ κλεις τοῦ ἰδρύματος, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς συγκλήτου καὶ τῆς ὀλομελείας, ἵνα ἡ Ἀκαδημία συνεχίσῃ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν ἀνιούσαν, τὴν ὁποίαν ἀδιαλείπτως ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της βαδίζει.

Τῷ ὄντι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, μόλις εἰσερχομένη εἰς τὸ 14^{ον} ἔτος τοῦ βίου αὐτῆς, δικαιούται νὰ σεμνύνεται δι' ὅσα κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα ἐπετέλεσεν. Κατ' αὐτὸ ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ χίλιαί πέντε ἐν ὄλῳ ἀνακρινάσεις, τόσοῦ ὑπὸ τακτικῶν καὶ προσέδρων μελῶν, ὡς καὶ ὑπὸ ξένων ἐταίρων καὶ ἄλλων ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν ἐπιστημόνων. Αἱ ἀνακρινάσεις αὗται, δημοσιευθεῖσαι εἰς 13 τόμους Πρακτικῶν, ὧν ὁ τελευταῖος ὑπὸ ἐκτύπωσιν, ἐπιζητοῦν καὶ προάγουσιν τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τῶν διαφορῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν πρακτικῶν ἐφαρμογῶν αὐτῶν, καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν, δεόντως ἐκτιμηθεῖσαι, εὐφήμως μνημονεύονται εἰς τὴν διεθνή βιβλιογραφίαν, τινὲς δὲ καὶ μετεφράσθησαν εἰς ξένας γλώσσας. Εἰς τὸν ὡς ἄνω ἀναφερθέντα ἀριθμὸν τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακρινάσεων δὲν συμπεριλαμβάνονται αἱ κατὰ τὴν διαρρέυσασαν δεκατριετίαν γενόμεναι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις, ὡς καὶ αἱ διαλέξεις καὶ οἱ ἐκφωνηθέντες λόγοι, οἵτινες, δημοσιευόμενοι εἰς ἰδιαίτερα

τεύχη, αποτελοῦν ἐν πολλοῖς ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς ἐπιστημονικὰ θέματα. Ἐκτὸς τῶν δημοσιευμάτων τούτων ἐξεδόθησαν καὶ 7 τόμοι πραγματειῶν, περιέχοντες ἐκτεταμένας ἀνακοινώσεις ἢ καὶ μελέτας, 3 δὲ τόμοι πραγματειῶν εὐρίσκονται ὑπὸ ἐκτύπωσιν. Ἐξεδόθησαν ἐπίσης δύο τόμοι μνημείων ἑλληνικῆς ἱστορίας, περιέχοντες τὰ βραχέα χρονικά καὶ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἐν Βενετία μείζονος συμβουλίου περὶ Κρήτης, ὡς καὶ θεσπίσματα τῆς βενετικῆς γερουσίας· τρεῖς τόμοι ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης, ἦτοι κριτικαὶ ἐκδόσεις μετ' εἰσαγωγῆς, μεταφράσεως καὶ σχολίων, τοῦ Συμποσίου τοῦ Πλάτωνος, τῆς Ποιητικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Συμποσίου τοῦ Πλουτάρχου. τὸ λεύκωμα τῶν βυζαντινῶν μνημείων τῆς Κύπρου καὶ τὰ χρυσᾶ ἔπη τοῦ Κοραῆ. Ὑπὸ ἐκτύπωσιν δ' εὐρίσκεται καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας βραβευθεῖσα ἑλληνικὴ βιβλιογραφία ἀπὸ τοῦ 1800 μέχρι τοῦ 1863.

Καὶ τὰ ἀρχεῖα, ἅτινα ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀκαδημίας ἢ ἅτινα ἐδημιουργήθησαν ὑπ' αὐτῆς, προσφέρουν σπουδαιότητας ὑπηρεσίας πρὸς τὴν ἑλληνικὴν καὶ διεθνῆ ἐπιστήμην. Τὸ ἀρχεῖον τοῦ ἱστορικοῦ λεξικοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἰδρυθὲν διὰ β.δ. τὸ 1908, προσηρτήθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν διὰ διατάγματος τῆς 14^{ης} Μαρτίου 1927. Ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς δι' ὃν ἰδρύθη, ἦτοι ἡ σύνταξις λεξικοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ τῆς πρώτης ἱστορικῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς μέχρι σήμερον, λόγῳ τῶν ἀνυπερβλήτων πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς φύσεως δυσχερειῶν, περιορισθῆ, καὶ ἀπεφασίσθη ἡ κατὰ πρῶτον δημοσίευσις ἱστορικοῦ λεξικοῦ τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς γλώσσης, τῆς τε κοινῆς ὁμιλουμένης καὶ τῶν ιδιωμάτων, ἀπὸ τοῦ 1800 μέχρι σήμερον. Μετὰ μακρὰν προεργασίαν ἐξεδόθη τὸ 1933, χορηγία τοῦ ἀειμνήστου Ἑμμανουὴλ Μπενάκη, ὁ α' τόμος, ἀπὸ τοῦ Α μέχρι τοῦ ΑΜ, εὐμενέστατα κριθεὶς ὑπὸ τῆς διεθνoῦς κριτικῆς καὶ βραβευθεὶς ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις ἐδρευούσης *Association pour l'encouragement des études grecques*. Ἐντὸς τοῦ ἀρξαμένου ἔτους θὰ ἐκδοθῆ καὶ ὁ β' τόμος, ἀπὸ τοῦ ΑΝ μέχρι τοῦ ΑΠ. Τὸ ὅλον ἔργον ὑπολογίζεται ὅτι θὰ περιλάβῃ περὶ τοὺς 20 τόμους. Ἐν τῷ ἀρχεῖῳ συνεχίζεται ἐντατικῶς ἡ ἐργασία πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν μέχρι τοῦ Κ συντεταγμένων ἄρθρων Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου θὰ ἀρχίσῃ καὶ ἔκδοσις ἐπιτηρίδος, περιεχούσης λεξικογραφικὰ ἄρθρα, ὅποια εἰς προηγουμένα ἔτη εἶχον δημοσιευθῆ ὑπὸ συντακτῶν τοῦ λεξικοῦ, εἰς τὸ λεξικογραφικὸν ἀρχεῖον καὶ εἰς τὸ περιοδικὸν Ἀθηνᾶ. Ποία εἶναι ἡ σημασία τῆς ἐκδόσεως τοῦ λεξικοῦ εἶναι περιττὸν νὰ ἀναπτυχθῆ, καὶ ἀρκοῦμαι νὰ ὑπομνήσω ὅτι ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς ἐθεώρει ἐν τῶν πρώτων καθηκόντων παντὸς πεπολιτισμένου ἔθνους τὴν ἔκδοσιν λεξικοῦ τῆς γλώσσης του.

Τὸ λαογραφικὸν ἀρχεῖον, ἰδρυθὲν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ν. Πολίτου, διὰ νόμον τοῦ 1918, ὑπήχθη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἀκαδημίας διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 14^{ης} Μαρτίου 1927. Ἰδρυθὲν «πρὸς περισυλλογὴν, διάσωσιν καὶ ἔκδοσιν τῶν μνη-

μείων, τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ», ἀσχολεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸν πλουτισμὸν τῶν συλλογῶν του, διὰ περισυλλογῆς καὶ ἀποδελτιώσεως νέου λαογραφικοῦ ὕλικου καὶ περὶ τὴν ἐπιστημονικὴν κατάταξιν αὐτοῦ καὶ μελετᾷ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ καταλόγου τῶν ἑλληνικῶν μύθων καὶ παραμυθίων καὶ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ. Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν 5 τόμοι, ἀναφερόμενοι εἰς τὴν λαογραφίαν καὶ ἔτοιμος πρὸς ἔκδοσιν εἶναι ὁ α' τόμος τῆς λαογραφικῆς ἐπετηρίδος. Ἡ πρωτοβουλία τοῦ τέως προέδρου κ. Κεραμοπούλλου ἀποφασισθεῖσα ἀγορὰ φωνοληπτικοῦ ὄργανου πρὸς λήψιν δημοτικῶν ἀσμάτων κ.λ. εἶναι ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τοῦ σκοποῦ τοῦ λαογραφικοῦ ἀρχείου.

Τὸ μεσαιωνικὸν ἀρχεῖον, ἰδρυθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τὸ 1930, πρὸς σύνταξιν καὶ ἔκδοσιν λεξικοῦ τῆς μεσαιωνικῆς περιόδου, καταγίνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς ἀποδελτίωσιν κειμένων τῆς Τουρκοκρατίας, συγκεντροῦν κύρια ὀνόματα, ἀνδρωνυμικά, ἔθνικα καὶ τοπωνύμια, ὡς καὶ λέξεις ἰδιαζούσας μορφολογικῶς ἢ καὶ σημασιολογικῶς τῆς περιόδου ταύτης. Ἐννοεῖται ὅτι λόγῳ τοῦ βραχείου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἀρχείου τούτου καὶ τοῦ ἀνεπαρκεστάτου ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ προσωπικοῦ του, ὡς καὶ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν κειμένων, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποπερατωθῇ ἡ ἀποδελτίωσις, καίτοι μέχρι σήμερον συνεκεντρώθησαν δεκάδες χιλιάδων δελτίων. Εἶναι ἔτοιμος πρὸς ἔκδοσιν ὁ α' τόμος τῆς ἐπετηρίδος αὐτοῦ, περιέχων σχετικὰς μελέτας.

Τὸ ἀρχεῖον ἱστορίας ἑλληνικοῦ δικαίου, ἰδρυθὲν, πρωτοβουλία τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Παπούλια, ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τὸ 1931, σκοπεῖ τὴν ἀποδελτίωσιν καὶ ταξινομήσιν ὅλων ἐκείνων τῶν πληροφοριῶν, αἱ ὁποῖαι, ἐγκατεσπαρμέναι εἰς διαφόρους μὴ νομικὰς πηγὰς τοῦ μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀφοροῦν γενικῶς τὸ δίκαιον, ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν αὐτοῦ ἔννοιαν, ὡς καὶ τὴν περισυλλογὴν τοῦ ἔθιμοῦ δικαίου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν κριτικὴν ἐπανεκδοσιν τῶν Βασιλικῶν. Ἐτοιμάζεται πρὸς ἔκδοσιν τὸ ἐκ τῶν συγγραμμάτων Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ ἀποταμιευθὲν σχετικὸν ὕλικόν, καὶ ἤρξατο ἡ ἀποδελτίωσις τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ καὶ ἄλλων συγγραφέων τῆς ἐποχῆς τῶν Ἰσαύρων.

Ἐποῖα ἡ συμβολὴ τῶν ἀρχείων τούτων εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας, ὡς καὶ εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς γλωσσικῆς, λαογραφικῆς καὶ νομικῆς ἐρεῖνης εἶναι πασιφανές, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι δι' αὐτῶν παρασκευάζεται καὶ παρέχεται ἡ κλείς, οὕτως εἰπεῖν, τῶν σχετικῶν ἐπιστημονικῶν μελετῶν καὶ συνθετικῶν ἐργασιῶν. Ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἀρχείων τούτων δι' ἧς θὰ ἐπετυγχάνετο πληρεστέρα καὶ ταχύτερα ἡ διεξαγωγὴ τῆς τελουμένης ἐργασίας, θὰ ἦτο ἀπὸ ἐπιστημονικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως ἐνδεδειγμένη.

Καὶ ἡ ὕλικὴ ἀρωγὴ, τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ Ἀκαδημία εἰς μέλη αὐτῆς καὶ ἄλλους

ἐπιστήμονας, πρὸς διεξαγωγὴν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν, παρατηρήσεων καὶ πειραματισμῶν, ἀποτελεῖ ἀξιόλογον συμβολὴν καὶ διευκόλυνσιν διὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὰς πρακτικὰς αὐτῆς ἐφαρμογὰς.

Δικαίαν ἠθικὴν ἀμοιβὴν εὐγενῶν προσπαθειῶν, πολυχρονίων μόχθων καὶ ἐξαιρέτων ἐπιτευγμάτων, πρὸς ἀριστεῖς τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, πρὸς ἐπιστημονικὰ ἢ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ πρὸς ἄτομα διακρωθέντα ἐπὶ ἀρετῇ καὶ αὐτοθυσίᾳ ἀποτελεῖ ἢ εἰς αὐτὰ ἀπονομὴ ἀριστείων — τοιαῦτα ἀπενεμήθησαν μέχρι τοῦδε ἐν ὄλῳ 9 — καὶ μεταλλίων — τοιαῦτα ἀπενεμήθησαν μέχρι τοῦδε 37, ὧν 6 χρυσᾶ.

Ἐπίσης ἡ Ἀκαδημία διὰ τῆς προκηρύξεως βραβείων, ἀθλοθετουμένων ὑπὸ ὑπουργείων, δήμων, κοινοτήτων, τραπεζῶν, ἰδρυμάτων, σωματείων, ἰδιωτῶν καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας, πρὸς βράβευσιν ἔργων ἀφορώντων τὰς ἐπιστήμας, τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας, ὡς καὶ τὰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς τῆς ἐπιστήμης, συντέλεσεν εἰς προώθησιν ἐπιστημονικῶν ἢ καὶ πρακτικῆς φύσεως θεμάτων. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν 13 ἐτῶν ἐδόθη τὸ ποσὸν δραχμῶν 3.230.219 εἰς ἐπιβράβευσιν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἢ ἐξεύρεσις τῶν ἀναγκαιούτων πόρων πρὸς ἔκδοσιν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τοὐλάχιστον τῶν ἀνεν ἐπιφυλάξεως βραβευομένων ἔργων, ἵνα ἢ ἐκ τούτων ὠφέλεια ἀποβαίη μεγαλυτέρα. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἠθικὰ ἰδεώδη ἔδειξεν ἡ Ἀκαδημία ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της ἐπίσης ζωηρότατον ἐνδιαφέρον καὶ ἢ ὑπ' αὐτῆς ἐπιβράβευσις τῆς ἀρετῆς, καίτοι βεβαίως ἡ ἀρετὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν ἔχει ἀνάγκην βραβείων οὐδ' ἐπιζητεῖ αὐτὰ, συμβάλλει εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ συναισθήματος τῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς καὶ ἀλληλεγγύης καὶ εἰς ἀναγνώρισιν τῆς ὀφειλομένης ἐκτιμήσεως πρὸς αὐτήν, ὅπερ, ἔστω καὶ ἐμμέσως, παραδειγματίζει καὶ φρονηματίζει. Ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας διετέθη μέχρι σήμερον τὸ ἐξ εἰδικῶν κληροδοτημάτων κατὰ τὸ πλεῖστον προερχόμενον ποσὸν δραχμῶν 667.000, πρὸς ἐπιβράβευσιν πράξεων ἀρετῆς καὶ αὐτοθυσίας, ὡς καὶ προικοδοτήσιν ἐντίμων ἀπόρων κορασιῶν.

Καὶ ἄλλως δὲ συντελεῖ ἡ Ἀκαδημία διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν πρόοδον τῆς χώρας, ἀποστείλασα μέχρι σήμερον εἰς Ἑσπερίαν 19 ὑποτρόφους, ὧν οἱ 14 ἀπεπεράτωσαν τὰς σπουδὰς των, ἐκ πόρων προερχομένων ἐκ κληροδοτημάτων τῶν ἀειμνήστων Ἰωάννου Βόζου, Οὐρανίας Κωνσταντινίδου καὶ τῶν γενικῶν κληροδοτημάτων. Ἐκ τῶν 19 τούτων ὑποτρόφων 6 ἐσπούδασαν ζωγραφικὴν, 6 μουσικὴν, 3 γλυπτικὴν, 3 φιλολογίαν καὶ 1 σκηνοθετικὴν τέχνην. Ὑπάρχει δὲ καὶ εἰς ὑπότροφος ἐν τῷ Ζωσιμαίᾳ σχολῇ ἐκ κληροδοτήματος Εὐαγγέλου Κοנדύλη. Κατόπιν δὲ γενομένου προσφάτως διαγωνισμοῦ, ἀπεφασίσθη ἡ ἀποστολὴ 3 νεανίδων εἰς Παρισίους πρὸς σπουδὴν τῆς δραματικῆς τέχνης.

Ἐπίσης ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀκαδημίας, πρωτοβουλία καὶ ἀδρᾶ δαπάνη φιλογενοῦς ἀνδρὸς τοῦ κ. Παναγιώτου Ἀριστόφρονος καὶ τῆς ἐριτίμου συζύγου του,

συνεχίζονται αἱ ἀνασκαφαὶ εἰς τὸν ἱερὸν χῶρον ὅπου ἦτο ἰδρυμένη ἡ Ἀκαδημία τοῦ μεγάλου διδασκάλου τῆς ἀνθρωπότητος, τοῦ θεοφορομένου Πλάτωνος· ἐκεῖ, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνασκαφῶν, τὸ φιλογενὲς ζεῦγος προτίθεται νὰ χορηγήσῃ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν πρὸς ἴδρυσιν κοινῶ τῶν Ἀκαδημιῶν, ἔνθα θὰ θεραπεύωνται οὐ μόνον τὰ ιδεώδη τῆς ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον τὰ καθαρῶς ἀνθρωπιστικὰ ιδεώδη. Ἐν τοιοῦτο κοινὸν ἂν ὑφίστατο σήμερον, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ συνετέλει σπουδαίως εἰς ἐξομάλυνσιν τῶν παγκοσμίων περιπλοκῶν, ἐκ τῶν ὁποίων κινδυνεύει σοβαρῶς ὁ διὰ τόσων μύχθων καὶ θυσιῶν ἐπιτευχθεὶς σύγχρονος πολιτισμός.

Ὁ ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ ἐκτεθεὶς ἀπολογισμὸς τῆς δράσεως τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν μαρτυρεῖ εἰς πάντα ἀμερόληπτον καὶ δίκαιον κριτὴν ὅποσα αὕτη ἐπετέλεσε κατὰ τὸ βραχὺ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της χρονικὸν διάστημα. Πραγματικῶς διὰ τῆς δράσεώς της ἡ Ἀκαδημία συνετέλεσεν εἰς πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, καὶ εἰδικώτερον εἰς ἐπίγνωσιν καὶ διαφώτισιν τῆς φύσεως, τοῦ ἐδάφους, τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, τῆς ἱστορίας καὶ γεωγραφίας τῆς χώρας, ὡς καὶ εἰς ἀποθησαύρισιν τοῦ γλωσσικοῦ πλούτου καὶ πολυτίμου ἐν γένει ὑλικοῦ διὰ τὴν ἔρευναν τῶν κατ' αὐτὴν ἔθεσε ζητήματα καὶ συνετέλεσεν εἰς ἐπίλυσιν αὐτῶν, προάγουσα τὴν ἔρευναν, διευκολύνουσα καὶ ἐπιβραβεύουσα αὐτήν, προκαλοῦσα τὴν ἀμιλλαν, ἀποκαλύπτουσα τάλαντα, ἐνθαρρύνουσα νεαροὺς ἐπιστήμονας, λογίους καὶ καλλιτέχνας εἰς τὰ πρῶτά των βήματα καὶ στεφανοῦσα ἐπιτυχεῖς μακροχρονίους μελέτας καὶ ἀσχολίας· ἐνίσχυσε τὴν πίστιν εἰς τὰ μεγάλα ἰδανικὰ καὶ τὴν προσήλωσιν εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἐθνικὰς παραδόσεις τοῦ ἔθνους· προήγαγε διὰ τῶν ἐκδόσεών της τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τὴν γνῶσιν τῶν μνημείων τοῦ ἑλληνικοῦ μεσαίωνος· ἀντήμειψε τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν· ἐπελήφθη ἐπικαίρων ζητημάτων, διαφωτίζουσα ἐπ' αὐτῶν τὴν κοινὴν γνώμην· ἐγνώρισε εἰς τὸ λόγιον ἑλληνικὸν κοινὸν τὰ πορίσματα τῆς διεθνοῦς ἐρεῦνης καὶ εἰς τὸν ἔξω τῆς Ἑλλάδος ἐπιστημονικὸν κόσμον τὰ πορίσματα τῆς ἑλληνικῆς ἐρεῦνης· ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἑλλάδα πρὸ τοῦ διεθνοῦς ἐπιστημονικοῦ κοινοῦ, ὡς μόνος ἐν Ἑλλάδι ἀνεγνωρισμένος ἀντιπρόσωπος τῆς διεθνοῦς ἀκαδημαϊκῆς ἐνώσεως καὶ τοῦ διεθνοῦς συμβουλίου ἐρευνῶν, ἐρχομένη εἰς σχέσεις πρὸς ξένας Ἀκαδημίας καὶ ἐπιστημονικὰ καθιδρύματα, εἰς συνέδρια καὶ ἐορτάς, ὡς καὶ δι' ἀλληλογραφίας καὶ ἀνταλλαγῆς δημοσιευμάτων συνεκέντρωσεν ἄνευ μονομερείας ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰς πολυποικίλους ἐκδηλώσεις τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ, ὥστε νὰ ἐμφαίνεται ἡ πρὸς ἀλλήλας σχέσις αὐτῶν καὶ ἡ ἐρμηνεία των ὡς ἐπὶ μέρους ἐκφράσεων τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος.

Τοιοτοτρόπως καταδεικνύεται ὅτι ἡ Ἀκαδημία ἐπετέλεσεν ὄντως μέγα ἔργον,

ὅτι δι' αὐτῆς ἐδόθη μεγάλη ὄψις παρ' ἡμῖν εἰς τὰ πνευματικά ἰδεώδη καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῆς τὰ πλεῖστα τῶν προαναφερθέντων ἐπιτευγμάτων δὲν θὰ εἶχον συντελεσθῆ. Καὶ ἐνταῦθα δίκαιον καὶ πρέπον εἶναι νὰ μνησθῶμεν μετὰ βαθντάτης τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης τοῦ ἀοιδίμου ἰδρυτοῦ Σίμωνος Σίνα καὶ τῆς συζύγου του Ἰφιγενείας, ὡς καὶ τοῦ ἀνοίξαντος τὰς πύλας τῆς Ἀκαδημίας ἀειμνήστου Δημητρίου Αἰγινήτου, ὡς καὶ πάντων ὅσοι διὰ τῆς πνευματικῆς ἢ ὕλικῆς ἀρωγῆς καὶ συμβολῆς των συνετέλεσαν εἰς προαγωγὴν καὶ εὐόδωσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς.

Καίτοι, εὐτυχῶς, ἡ συμβολὴ τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τῆς χώρας γενικῶς ἀναγνωρίζεται καὶ πάντοτε δεόντως ἐξετιμῆθη, δὲν ἔλειψαν καὶ παρ' ἡμῖν αἱ ἐκ διαφορῶν ἐλατηρίων συνήθειαι κατὰ τῶν Ἀκαδημιῶν αἰτιάσεις καὶ ἀντιδράσεις, αἵτινες ἄλλως εἶναι μοιραῖον ἐπακολούθημα τῆς συστάσεως καὶ ἐγκανιάσεως παντὸς σπουδαίου ἔργου. Καὶ τοιοῦτοτρόπως δὲν ἔλειψαν καὶ παρ' ἡμῖν οἱ σχολιάζοντες τὴν σύνθεσιν τῆς Ἀκαδημίας, οἱ κατακρίνοντες καὶ εἰρωνευόμενοι τὴν συντηρητικότητα αὐτῆς καὶ οἱ διερωτώμενοι τί τάχα αὕτη ἐπετέλεσεν.

Καὶ ὅτι μὲν ἡ Ἀκαδημία περιέλαβεν εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς ἀριστεῖς τῆς πνευματικῆς κινήσεως τοῦ τόπου, χωρὶς βεβαίως νὰ εἶναι δυνατόν νὰ συμπεριλάβῃ καὶ πάντας τοὺς ἀριστεῖς αὐτοῦ, ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ ἢ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν θανάτου ἐκφώνησις τῶν ὀνομάτων πάντων τῶν ἤδη ἐκλιπόντων 20 τακτικῶν μελῶν αὐτῆς, διὰ τὰ ὁποῖα ἔχει πλέον σιγήσει ὁ φθόνος καὶ ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς τὸν ἀνθρώπον συνήθως ὑποτίμησις πρὸς τοὺς ἐπιζῶντας :

Φωκίων Νέγρης († 1928), Ἀγγελος Γκίνης († 1928), Γεώργιος Ρεμοῦνδος († 1928), Παναγιώτης Καββαδίας († 1928), Ρήγας Νικολαΐδης († 1928), Κωνσταντῖνος Σάββας († 1929), Μιχαὴλ Λιβαδάς († 1931), Δημήτριος Παπούλιας († 1932), Τιμολέων Ἡλιόπουλος († 1932), Γεώργιος Ἰακωβίδης († 1932), Σίμος Μενάρδος († 1933), Δημήτριος Αἰγινήτης († 1934), Χρῆστος Τσουντας († 1934), Κωνσταντῖνος Κτενᾶς († 1935), Κωνσταντῖνος Ρακιτιβάν († 1935), Ἀνδρέας Ἀνδρεάδης († 1935), Ἀριστομένης Προβελέγγιος († 1936), Γεράσιμος Φωκᾶς († 1937), Παῦλος Νιρβάνας († 1937), Χρυσόστομος Παπαδόπουλος († 1938). Καὶ ἐρωτῶ : μήπως ἠκούσθη κανὲν ὄνομα, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἀνήκῃ εἰς τὴν χορείαν τῶν ἀριστεῶν τῆς εἰδικότητός του ; μήπως θεωρεῖται ἔστω καὶ εἰς τῶν μνημονευθέντων ἀοιδίμων ἀνδρῶν ἀναξίως τιμηθεῖς διὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ;

Ἄλλὰ καὶ ἡ συνήθης κατὰ τῶν Ἀκαδημιῶν κατηγορία, ἥτις ἐπανελήφθη καὶ παρ' ἡμῖν, ἐπὶ ἄγαν συντηρητικότητι, διὰ τῆς ὁποίας δῆθεν παρακωλύεται ἡ πνευματικὴ πρόοδος καὶ ἀνάπτυξις, εἶναι ὅλως ἀστήρικτος. Ἀληθῶς κατ' ἀρχὴν πανταχοῦ αἱ Ἀκαδημίαι εἶναι σώματα συντηρητικά, τηροῦντα τὴν συνέχειαν τῆς παραδόσεως καὶ τῆς

βαθμιαίας εξέλιξεως, καὶ συγκρατοῦντα ἀπὸ ἄγαν ἐσπευσμένων ἀνακαιστικῶν ἢ καὶ ἀναιρεπτικῶν τάσεων καὶ ροπῶν· ἀλλ' ἢ τοιαύτη ἐχέφρων συντηρητικότης οὐδὲ πρόρρωθεν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀναστέλλουσα τὴν πρόοδον, ἀλλ' ὡς ρυθμίζουσα ταύτην. Εὐτυχῶς δὲ πρὸς τιμὴν τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐν αὐτῇ ἁρμονικῶς συνεργάζονται ἐπιστήμονες ὁρμώμενοι ἰδεολογικῶς ἐκ διαφόρων προϋποθέσεων, τάσεων καὶ κατευθύνσεων, ὅπερ ἀποτελεῖ ἐγγύησιν τῆς διατηρήσεως τῆς ἀπαιτουμένης ἰσορροπίας καὶ τῆς ἀποφυγῆς μονομερειῶν καὶ ἀκροτήτων, ὁποίας θὰ συνεπήγετο ἢ ἄνευ τοῦ ἀντιπάλου δέους ἀποκλειστικῆ ἐπικρατήσεως μιᾶς τάσεως.

Τὸ τί δὲ ἢ Ἀκαδημία ἐπετέλεσεν ἤδη, εἰπόμεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἀνωτέρω· Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἐκ προθέσεως ἢ καὶ ἀπὸ συστήματος τὰ πάντα κατακρινόντων, ὑπάρχουν καὶ τινες, οἱ ὁποῖοι, μὴ ἔχοντες σαφεῆ ἀντίληψιν τοῦ προορισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῶν ὑπὸ ταύτης ἐπιτελεσθέντων, καὶ νομίζοντες ὅτι εἰς αὐτὴν ἐναπόκειται οὐ μόνον ἡ ἔρευνα ἀλλὰ καὶ ἡ ὀριστικὴ λύσις πάντων τῶν ποικίλης φύσεως ζητημάτων, ἀσχάλλουν διότι τοῦτο δὲν ἐπιτεύχθη ἐντὸς δεκαετηθείας καὶ ἰδίως διότι δὲν ἐλύθη ὑπ' αὐτῆς τὸ γλωσσικὸν ζήτημα. Οἱ οὕτω σκεπτόμενοι, ἢ μᾶλλον μὴ σκεπτόμενοι, ἀγνοοῦν ἢ θέλουν νὰ ἀγνοοῦν ὅτι ἔργον τῶν Ἀκαδημιῶν δὲν εἶναι νὰ ἐπιβάλλουν, ὡς διὰ μαγικῆς ράβδου, λύσεις, ἀλλὰ νὰ προωθοῦν ἀπλῶς τὴν ἔρευναν καὶ τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων, προλειπόμενοι οὕτω τὴν λύσιν αὐτῶν. Καὶ διὰ μὲν τοὺς θέλοντας νὰ ὑποτιμοῦν τὴν σημασίαν τῶν γενομένων ἀνακοινώσεων, θὰ ἐπεθύμουν νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι αὗται δὲν ἔχουν ἀξιώσεις ἀνακαλύψεων, ὁποῖαι σπανιώτατα ἐμφανίζονται εἰς τὸν διεθνή πνευματικὸν ὄριζοντα, ἀλλ' ἀπλῶς συμβολῆς εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν ἔρευναν, καὶ ὡς τοιαῦται ἔχουν μεγίστην σημασίαν, ἐφόσον μάλιστα χρησιμεύουν ὡς πρόδρομοι συνθετικῶν ἐργασιῶν, ἐφευρέσεων καὶ ἀνακαλύψεων. Ὅτι δὲ πᾶσαι σχεδὸν αἱ γενόμεναι ἀνακοινώσεις πληροῦν αὐτὸν τὸν σκοπὸν εἶναι ἀναντίρρητον· ἀλλὰ καὶ μέρος μόνον τῶν γενομένων ἀνακοινώσεων ἐὰν συνέβαλε πρὸς τοῦτο, πάλιν τὸ κέρδος θὰ ἦτο μέγα.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἰδιαιτέρως τὸ γλωσσικὸν ζήτημα, βεβαίως ἢ Ἀκαδημία πρέπει νὰ ἀσχολῆται καὶ ἀσχολεῖται περὶ αὐτό, συμβάλλουσα δι' ἐπιστημονικῶν καὶ λεξικογραφικῶν μελετῶν, διὰ συλλογῆς ὕλικου, δι' ἐκδόσεως μνημείων καὶ μεταφράσεων ἀρχαίων συγγραφέων, ὡς καὶ συγχρόνων λογοτεχνικῶν ἔργων, εἰς μελέτην καὶ προώθησιν παντὸς σχετιζομένου πρὸς τὴν ἐνιαίαν ἐθνικὴν γλῶσσαν. Θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ μελετήσῃ καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀπλοποιήσεως τῶν δυσχερεῶν πρὸς ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης, ἐπιλαμβανομένη λ.χ. τῆς συζητήσεως παλαιᾶς προτάσεως τοῦ κορυφαίου τῶν παρ' ἡμῖν γλωσσολόγων καὶ διαπρεπεστάτου ὄντως καθηγητοῦ καὶ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Γ. Χατζηδάκη περὶ τόνων καὶ πνευμάτων, προτάσεως τὴν ὁποίαν ἐπανέλαβε κατὰ

τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς 30^{ης} Δεκεμβρίου 1926 ὁ διατελέσας γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας, αἰοίδιμος καθηγητὴς Σίμος Μενάρδος. Θὰ ἠδύνατο ἴσως ἐπίσης ἡ Ἀκαδημία, ὡς ὑπέδειξεν ἀναλαμβάνων πρὸς διείσδυσιν τὴν προεδρίαν ὁ στρατηγὸς κ. Ἀλέξ. Μαζαράκης, γενικώτερον ἐπιλαμβανομένη τῶν ζητημάτων τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, νὰ ἐξήταζε πῶς, ἐπιτυγχανομένης ἀβαρίας τινὸς ἐκ τοῦ φόρτου τῆς διδασκομένης ὕλης, θὰ ἦτο δυνατὸν ἢ ἐκπαιδεύσει μᾶλλον νὰ ἐνηρμονίζετο πρὸς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις καὶ ἀνάγκας· διότι ἀληθῶς οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων διδάσκονται πολλὰ πράγματα, μανθάνουν λεπτομερείας μαθῶν καὶ συνθηκῶν, πρὸ αἰῶνων γενομένων, οὐδεμίαν ὅμως ἔχουσῶν διὰ σήμερον σημασίαν· γνωρίζουν τὰ ὀνόματα τῶν 12 νιῶν τοῦ Ἰακώβ καὶ τῶν ἐξ συζύγων Ἑρρίκου ἢ τῆς Ἀγγλίας· ἀπομνημονεύουν ὅλως ἀσημάντους χρονολογίας· ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἀγνωστῶν πρόσωπα καὶ πράγματα, ἡμέτερα καὶ ξένα, μεγίστης σημασίας πρὸς κατανόησιν τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ καὶ πολὺ συντελέσαντα εἰς διάπλασιν αὐτοῦ.

Οἰαδήποτε ὅμως ἀπόπειρα λύσεως τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος δι' ἐπισήμου ἀποφάνσεως τῆς Ἀκαδημίας ἢ οἰουδήποτε ἐπιστημονικοῦ σωματείου θὰ ἦτο ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη εἰς ἀσφαλῆ ἀποτυχίαν καὶ θὰ ἀπετέλει, ἄς μοι ἐπιτραπῆ νὰ μεταχειρισθῶ λέξιν ἀπαρέσκουσαν εἰς τοὺς ἀνεχομένους μόνον λέξεις εὐρισκομένας ἐν τῷ ἀρχαίῳ λεξιλογίῳ, καθαρὰν οὐτοπίαν. Καὶ τοῦτο διότι τὸ γλωσσικὸν ζήτημα δὲν δύναται νὰ καθορισθῆ, νὰ ἐπιβληθῆ καὶ νὰ λυθῆ ὑπὸ οἰουδήποτε, ἀλλὰ μόνον βαθμηδὸν καὶ ἀβιάστως δύναται νὰ διαμορφωθῆ. Ὡς λέγει ὁ ὄντως σοφὸς Κοραΐς: «Ἡ γλῶσσα εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ πλέον ἀναπαλλοτριώτα τοῦ ἔθνους κτήματα: ... κανεὶς, ὅσον ἠθέλει εἶναι σοφός, μὴ ἔχει μῆτε δύναται ποτὲ νὰ λάβῃ τὸ δικαίωμα νὰ λέγῃ πρὸς τὸ ἔθνος: οὕτω θέλω νὰ λαλῆς, οὕτω νὰ γράφῃς»· καὶ συνεχίζων, ὀρθότατα παρατηρεῖ ὅτι «νομοθέται τῆς γλώσσης γίνονται οἱ ἔνδοξοι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς· ἄλλους νομοθέτας γλώσσης ὅποιουσδήποτε ἀπὸ τοὺς τοιοῦτους δὲν γνωρίζω». Ἀληθῶς ἀρμοδιώτατοι πάντων εἰς διαμόρφωσιν τῆς γλώσσης εἶναι οἱ μεγάλοι ποιηταὶ καὶ λογογράφοι, συντελοῦντες πρὸ πάντων διὰ τῆς καλαισθησίας των, ὡς καὶ διὰ τῆς ἀντικειμενικότητος καὶ μειριοπαθείας των, εἰς διαμόρφωσιν γλώσσης φυσικῆς, ἀποφευγομένων τῶν ἐκατέρωθεν ὑπερβαιοῶν καὶ ἀκροτήτων, ὡς καὶ τεχνητῶν, ὑποκειμενικῶν ἢ καὶ τοπικιστικῶν ἐπιβολῶν, μὴ λησμονουμένου ὅτι ὑπερβολαὶ καὶ ἀκροτήτες γεννοῦν ἀντιθέτους ὑπερβολὰς καὶ ἀκροτήτας.

Ἡ γλῶσσα διαπλάττεται οὕτως εἰπεῖν ἀφ' ἐαυτῆς καὶ σὺν τῷ χρόνῳ· καὶ ἔναντι τῶν ὀξέως πλὴν ἀσκόπως ἀντιμαχομένων διὰ τὸ γλωσσικὸν ζήτημα, ἐπιτρέπατέ μοι νὰ σᾶς ὑπομνήσω ἐπίγραμμα τοῦ ἀειμνήστου θείου μου Δημητρίου Βικέλα, γραφέν πρὸ 80 ἐτῶν, τὸ 1859, εἰς τὸ ὁποῖον φαντάζεται τοὺς ἐρίζοντας ὡς παίζοντας διελκυστίνδα:

Ποῦ τὴν τραβᾶτε, ὦ γραμματισμένοι,
 τὴν νέα γλῶσσα τὴν ἑλληνική ;
 ἔμπρὸς ἐκείνη μόνη τῆς πηγαίνει,
 ἀφήτέ τὴν νὰ ἰδοῦμε ποῦ θὰ βγῆ.
 Τὴν σέρνετε ὀπίσω τὴν καϋμένη,
 ἐνῶ αὐτὴ ἔμπρὸς γερὰ πατεῖ·
 θὰ σπάσῃ τὸ σχοινὶ ποῦ τὴν τραβᾶτε
 καὶ ὄλοι σας ἀνάσκελα θὰ πᾶτε.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ὑποθέτω ὅτι θὰ ἔλθῃ ποτὲ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν πάντες οἱ Ἕλληνες θὰ ὁμιλοῦν καὶ θὰ γράφουν κατὰ ἐνιαῖον ὠρισμένον ὑπόδειγμα, φρονῶ ἀδιστακτικῶς ὅτι ἀνακίνησις τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας οὐ μόνον δὲν θὰ ἐπέφερε καμμίαν λύσιν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐδημούργει νέαν ἀναταραχὴν καὶ σύγχυσιν, μείζονα τῆς ὑφισταμένης, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὅτι μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς, ὡς εἶναι φυσικὸν καὶ εὐλογον μεταξὺ ἐπιστημόνων, ὁρμωμένων ἐκ διαφόρων προϋποθέσεων καὶ ἀρχῶν, ὑφίστανται διάφοροι ἀντιλήψεις, ἀνεπίδεκτοι τεχνητοῦ συμβιβασμοῦ. Καὶ ὁμολογῶ ὅτι τίποτε δὲν μὲ φοβίζει περισσότερον ἀπὸ λύσεις μὴ προερχομένας ἐξ ἐνδομύχων πεποιθήσεων ἀλλ' ἐξ ἀμοιβαίων συμβιβασμῶν καὶ ὑποχωρήσεων, πρὸς ἐπίτευξιν μιᾶς δῆθεν λύσεως, ἣτις πράγματι δὲν εἶναι λύσις ἀλλὰ προσθήκη μιᾶς ἐπὶ πλεόν δυσχερείας εἰς τὰς ἤδη ὑπαρχούσας.

Ἡ Ἀκαδημία ἐργαζομένη ὡς ἐργάζεται διὰ τὰς ἐπιστήμας, τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας, ἐργάζεται δι' αὐτὸ τὸ ἔθνικὸν μεγαλεῖον, τὸ ὅποιον εἶναι ἀδύνατον νὰ νοηθῆ ἄνευ πνευματικῆς ἀκμῆς. Πράγματι, ὁ ἀσφαλέστερος γνώμων τῆς πραγματικῆς ἀκμῆς ἐνὸς ἔθνους εἶναι ἡ ἀνθησις τῶν καρπῶν τοῦ πνεύματος, καὶ ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι ἔθνη, τὰ ὁποῖα παρεγνώρισαν τὸ ἀξίωμα τοῦτο καὶ ἀπέβλεψαν μόνον εἰς τὴν ὑλικὴν ἰσχύν, παραβλέψαντα καὶ ὑποτιμήσαντα τὰ πνευματικὰ ἰδεώδη, ταχέως ἐξέπεσαν καὶ παρήκμασαν. Εὐτυχῶς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος πάντοτε, καὶ κατ' αὐτὰς τὰς δυσχερεστέρας ἡμέρας τοῦ βίου του, ἐξετίμησε δεόντως τὸν πνευματικὸν παράγοντα ὡς θεμελιώδη παράγοντα τῆς ἀναπτύξεώς του καὶ πάντοτε ἐζήτησε νὰ στηρίξῃ τὸ μεγαλεῖόν του ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ πεδίου, ἐξ οὗ προκύπτει τὸ ὠραῖον, τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ ἀληθές, αἱ ἔννοιαι αὗται, αἱ ὁποῖαι προσεγγίζουν τὴν ἀνθρωπότητα πρὸς τὸ θεῖον καὶ προσδίδουν εἰς ἄτομα καὶ ἔθνη συνείδησιν ἀνωτερότητος, πραγματικὴν εὐκλειαν καὶ δόξαν.

Ἐχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐπιτελεσθὲν κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τοῦ βίου τῆς Ἀκαδημίας ἔργον, ἀλλ' ἔχοντες ἅμα τὴν συνείδησιν ὅτι πολλὰ ὑπολείπεται νὰ ἐπιτελεσθῶν καὶ ὅτι οὐδὲν ἀνθρώπινον τέλειον, δὲν θὰ ἐπαναπανθῶμεν εἰς τὰ γενόμενα, ἀλλὰ μετὰ τῆς αὐτῆς, ἢν μὴ πλείονος, ἐντάσεως θὰ συνεχίσωμεν, μὲ τὴν βοήθειαν

τοῦ Παντοδυνάμον, καὶ κατὰ τὸ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἀρξάμενον ἔτος, τὰς προσπαθείας μας, πρὸς δλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου της.

Ἄλλως δὲν λησμονῶμεν ὅτι ἰδιαιτέρας ἔχει ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὑποχρεώσεις ἔναντι σύμπαντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, καὶ δικαίαν ἔχει τὴν φιλοδοξίαν, ὡς ἐδρεύουσα ἐν τῇ πόλει, ἐν τῇ ὁποία ἰδρύθη ἡ πρώτη Ἀκαδημία καὶ ἣτις ἐγένετο ἡ Ἑλλάς τῆς Ἑλλάδος, τοῦ κόσμου τὸ παιδευτήριον καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἡ φωτοβόλος ἐστία, νὰ ἀποβῇ αἰθις παγκόσμιον πνευματικὸν κέντρον, ἀντάξιον τῶν μεγάλων της παραδόσεων καὶ τῶν ἀξιώσεων, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει εἰς αὐτὴν ἡ ἔνδοξος καταγωγὴ της.

Ὁ Πρόεδρος ἀνακοινοῖ τὴν διὰ Β. Διατάγματος ἐπικύρωσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἀκαδημίας περὶ ἐκλογῆς ὡς τακτικοῦ μέλους αὐτῆς τοῦ κ. Μιχαὴλ Στεφανίδου.

Ὁ Πρόεδρος προκηρύττει τὴν πλήρωσιν μιᾶς τακτικῆς ἔδρας τῶν νομικῶν ἐπιστημῶν καὶ καλεῖ τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ὑποβάλωσι τὰς αἰτήσεις αὐτῶν μετὰ τῶν οἰκείων τίτλων καὶ συγγραμμάτων μέχρι τῆς 7ης Μαρτίου ἔ.ἔ.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καταθέτει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα συγγράμματα.

Ὁ κ. Μαρίνος Γερουλᾶνος, παρουσιάζει τὸ τρίτομον σύγγραμμα τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Γ. Σκλαβούνου «Ἡ ἀνατομικὴ τοῦ ἀνθρώπου» καὶ λέγει τὰ ἑξῆς:

«Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸν Γ' τόμον τῆς Ἀνατομικῆς τοῦ συναδέλφου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Σκλαβούνου. Οὗτω συμπληροῦται τὸ ὅλον σύγγραμμα, διὰ τὴν τρίτην ἔκδοσιν τοῦ ὁποίου ὁ συγγραφεὺς ἀφιέρωσεν δώδεκα συνεχῆ ἔτη ἐργασίας, ὅπως ἀποδώσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην, σύγγραμμα ἄρτιον καὶ ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ἀνάγκας ὅχι μόνον τοῦ φοιτητοῦ ἀλλὰ ἰδίως τοῦ ἐπιστήμονος ἐρευνητοῦ.

»Καὶ πράγματι τοιοῦτον εἶναι τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Σκλαβούνου, ἀποτελοῦν πολυτιμώτατον καὶ ἀπαραίτητον ἔρισμα διὰ πάντα ἐπιστήμονα. Διακρίνεται δὲ τοῦτο ὅχι μόνον διὰ τὴν λεπτόλογον περιγραφὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν, προσόντα διακρίνοντα πᾶσαν ἐπιστημονικὴν συγγραφὴν τοῦ κ. Σκλαβούνου, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο, ὅπερ ἰδιαιτέτως ἤθελον νὰ τονίσω, ὅτι ἡ Ἀνατομικὴ τοῦ κ. Σκλαβούνου δὲν ἀποτελεῖ ξηρὰν περιγραφὴν τοῦ θανόντος ὀργανισμοῦ, ἀλλὰ τοῦ ζῶντος ἢ ἐνβίου ὅπως